17 Μαρτίου 2021

Τέχνη στην είσοδο της αθηναϊκής πολυκατοικίας: 10 αριστουργήματα που πρέπει να προστατευτούν

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Γλυπτική, Ζωγραφική & Αγιογραφία και Φωτογραφία / Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Μόραλης, Βερναδάκη, Βαλσαμάκης, Κατζουράκης και άλλοι καλλιτέχνες έχουν δημιουργήσει έργα που κοσμούν τις εισόδους αθηναϊκών πολυκατοικιών και συνθέτουν ένα «ζωντανό μουσείο», διάσπαρτο στον αστικό ιστό.

Φωτ.: Πάρις Ταβιτιάν/LIFO

Ώστε αυτό συμβαίνει λοιπόν! Περνάμε καθημερινά μπροστά τους, αλλά δεν τα βλέπουμε! Ίσως όχι άδικα. Άλλωστε, είναι τοποθετημένα στον κοινόχρηστο χώρο, δηλαδή στο μεταίχμιο μεταξύ ιδιωτικού και δημόσιου. Δεν βρίσκονται στις προσόψεις, για να τα θαυμάσουμε όλοι, ούτε όμως και στα διαμερίσματα, για να τα απολαμβάνουν μόνοι οι τυχεροί ιδιοκτήτες με τις παρέες τους. Θα μπορούσαμε να πούμε πως είναι διακριτικά παρόντα.

Ο αριθμός όσων έχουν δημιουργηθεί είναι απροσδιόριστος. Και, φυσικά, δεν τα συναντά κανείς μόνο στο κέντρο της Αθήνας και στα πέριξ του, εκεί όπου επιλέξαμε να κινηθούμε. Ούτε είναι γνωστό, πάντα, ποιοι τα δημιούργησαν.

Ωστόσο ένα είναι σίγουρο: από τα μέσα της δεκαετίας του ’50 έως και τα μέσα της δεκαετίας του ’80 περίπου, κατά τη διάρκεια μιας γόνιμης τριακονταετίας μια σειρά από έργα δημιουργήθηκε αποκλειστικά για να κοσμήσει τις εισόδους των πολυκατοικιών και των κτιρίων γραφείων.

Και αυτά πέρα ή, μάλλον, παράλληλα με εκείνα που δημιουργήθηκαν σε τράπεζες ή βιομηχανίες, κόσμησαν όψεις πολυκατοικιών (βλ. Εξαρχόπουλος Θ., Κουρούκλης Σ., Όταν η τέχνη συναντά την αρχιτεκτονική, Archetype, 2018) ή δημιούργησαν οι ίδιοι οι αρχιτέκτονες για τα κτίριά τους.

> *Η επανεξέταση της αθηναϊκής πολυκατοικίας όντως αποτελεί μια θετική στιγμή για να επανέλθουν οι δημιουργίες αυτές στο προσκήνιο. Ο πυρετός του real estate, όμως, και οι επακόλουθες ανακαινίσεις και αλλαγές χρήσης, όπως επίσης η μετέωρη κατάσταση στην οποία ενδέχεται να περιέλθουν τα κτίρια των γραφείων στη μετά κορωνοϊό εποχή εγείρουν ερωτήματα για το μέλλον των ιδιαίτερων αυτών δημιουργιών.*

Φωτ.: Πάρις Ταβιτιάν/LIFO

Τα ζητήματα αυτά δεν διέφυγαν την προσοχή των τεχνοκριτικών της εποχής. Το 1964 ο Τώνης Σπητέρης γράφει πως ο καλλιτέχνης με τον αρχιτέκτονα πρέπει να συνεργάζονται «απαρχής» πάνω σε ένα θέμα. Έτσι, «οι λύσεις που θα δοθούν δεν έχουν μονάχα μιαν οργανικότητα –αρκούν γι' αυτό συνήθως οι απλές επαγγελματικές και τεχνικές γνώσεις– αλλά αναζητούν την ομορφιά, προσβλέπουν να δώσουν μία καλλιτεχνική μορφή σε ένα ωφελιμιστικό δημιούργημα».

«Ήδη έχει αρχίσει να διαφαίνεται ευτυχώς μια τέτοια τάση» υπογραμμίζει.

(περισσότερα...)